

[Arbejdsministeren]

mål generelt, idet svaret altid må afhænge af den sammenhæng, som de nævnte ændringer indgår i.

Supplerende besvarelse af skriftligt besvaret spørgsmål:

Ad spm. nr. S 667

Fjerde næstformand (Ole Vig Jensen):

Fra indenrigsministeren er modtaget supplerende besvarelse af et af medlem af folketinget Leif Hermann (SF) stillet spørgsmål.

Spørgsmålet, der sammen med begrundelsen og det foreløbige svar er optrykt foran, sp. 7496, var sålydende:

Til indenrigsministeren (7/2 86) af:

Leif Hermann (SF):

»Kan ministeren oplyse, hvorvidt regelgrundlaget for tilsynsrådet for Viborg amts afgørelse i sagen om Viborg kommunes engagement i udvidelsen af Motel Sønder sø i Viborg er det samme som det, der er anvendt af tilsynsrådet for Vestsjællands amt, der for nylig i en sag om etablering af et hotel i Kalundborg modsatte sig Kalundborg kommunes økonomiske medvirken, og i bekræftende fald hvad der har bevirket forskelle i de to tilsynsråds afgørelser?«

Supplerende besvarelse (25/3 86):

Indenrigsministeren (Enggaard):

I fortsættelse af indenrigsministerens foreløbige besvarelse den 13. februar 1986 af spørgsmål nr. S 667 skal jeg – efter at have modtaget kopi af tilsynsrådet for Vestsjællands amts skrivelse af 19. november 1985 om hotelprojektet i Kalundborg – oplyse følgende:

I begge sager er der anvendt samme retsgrundlag. Begge tilsynsråd har lagt til grund, at det normalt ikke er en lovlig kommunal opgave at støtte opførelse af hotelbyggeri.

I sagen fra Kalundborg var der tale om kommunal støtte til et hotelprojekt.

I sagen om Viborg kommunes engagement i udvidelse af Motel Sønder sø har kommunen udlejet et areal til hotelvirksomheden, bl.a. på vilkår, at hotelbygningen vederlagsfrit tilfalder kommunen efter en årrække. En sådan gensidigt bebyrdende aftale er lovlig,

medmindre der er klar uligevægt mellem ydelserne.

Tilsynsrådet for Viborg amt har ved vurderingen heraf givet udtryk for, at lejekontrakten ikke kan give grundlag for indskriden. Indenrigsministeriet har tidligere over for folketinget ved besvarelse af spørgsmål nr. S 89 henholdt sig til denne vurdering.

Der er således anvendt samme retsgrundlag. Forskellen i tilsynsrådenes vurdering af de to sager skyldes, at de faktiske omstændigheder i sagerne er forskellige.

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 116:

Forslag til folketingsbeslutning om sikring af røgfri miljøer.

Af Aase Olesen (RV) m.fl.
(Fremsat 13/2 86).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Indenrigsministeren (Enggaard):

Jeg er egentlig glad for det beslutningsforslag, som det radikale venstre her har fremsat. Det bekræfter nemlig den stigende anerkendelse af de sundhedsmæssige problemer ved passiv rygning, som man har kunnet registrere i mange forskellige sammenhænge.

Da indenrigsministeriet for godt et halvt år siden i samarbejde med forebyggelsesrådet og en række private organisationer startede en kampagne om passiv rygning, var der ikke mange, der talte om problemerne ved passiv rygning. Det er der nu. Det foreliggende beslutningsforslag er jo i sig selv et tydeligt bevis på det. Det er meget positivt, at der er en stigende anerkendelse af passiv rygnings problemer. Den foreløbige vurdering af kampagnen om passiv rygning viser da også, at den har haft en effekt. Lad mig bare nævne nogle eksempler:

Siden kampagnens start har forebyggelsesrådets sekretariat haft over 2.000 telefonopkald fra folk, der ønskede yderligere materiale. Mange af henvendelserne havde også rosende ord tilovers for kampagnen. Også i indenrigsministeriet er der modtaget en lang række henvendelser med ros til kampagnen,

[Indenrigsministeren]

og ca. 25.000 gratis kampagnepakker, der blev udsendt ved kampagnens start, blev nærmest revet væk.

Der har været en god mediedækning af kampagnen, og det viser også, at kampagnens motto, »Rygning er en privat sag – vis hensyn«, er nået ud til en meget bred skare. Også de OBSer, som fjernsynet har sendt i forbindelse med kampagnen, har været populære. Observa har for forebyggelsesrådet lavet en foreløbig undersøgelse af kampagnens resultater, og den viser, at der har været en stor og positiv interesse for kampagnen. Navnlig på hospitaler, hos tandlæger og praktiserende læger og på apoteker og biblioteker har der været stor opmærksomhed om kampagnen. Observas undersøgelse viser også, at der er sket en markant stigning i antallet af kontorer og venteværelser med rygereguleringer og henstillinger, fra ca. en tredjedel ved kampagnens start til ca. halvdelen i januar 1986. Kampagnen har desuden inspireret en lang række lokale initiativer.

Når jeg nu alligevel trods de mange ord om passiv rygnings sundhedsskadelige betydning ikke kan støtte det radikale forslag, skyldes det altså ikke så meget forslaget sigte, som jeg er enig i, men i højere grad de midler, som forslagsstillerne har foreslået, nemlig lovgivning. Det er regeringens opfattelse, at vi på sundhedsområdet når længst ad frivillighedens og oplysningens vej. Redegørelsen for kampagnen om passiv rygning viser jo netop, at det har en betydelig effekt at oplyse. Regeringen tror ikke på, at vi kan lovgive os sunde, men at en forstærket sundhedspædagogisk indsats afgørende vil styrke det forebyggende arbejde, også på tobaksområdet.

Det er velkendt, at der i februar i år blev indgået en aftale med tobaksindustrien om forskellige initiativer på tobaksområdet. Arbejdet med denne aftale er foregået sideløbende med kampagnen om passiv rygning, og den aftale betyder et godt skridt i den rigtige retning for at afbøde nogle af tobaksrygningens skadelige virkninger. Aftalen betyder, at der for alle de stærkeste cigaretmærker, der produceres herhjemme, sker en væsentlig reduktion af indholdet af tjære. Undersøgelser og erfaringer fra bl.a. England viser, at der er en tydelig sammenhæng mellem tjæremængden og antallet af lungecancertilfælde, så der vil efterhånden kunne ses

et fald i antallet af lungecancertilfælde herhjemme. Samtidig har tobaksindustrien været villig til eventuelt at foretage yderligere reduktioner, hvis det viser sig muligt.

Aftalen betyder også, at der nu kommer advarselsdeklarationer både på cigaretpakker og i tobaksreklamer, sådan at ingen længere lades i tvivl om, hvad de udsætter sig selv og deres omgivelser for. Denne aftale med tobaksindustrien er opnået bl.a. under indtryk af succesen for kampagnen om passiv rygning. Det bekræftes, at kombinationen af frivillighed og oplysning er den rigtige vej at gå, hvis indsatsen skal lykkes.

Der vil i den kommende tid blive taget kontakt til de øvrige ministerier og de kommunale organisationer, for at der også her kan gøres en indsats imod tobaksrøg, hvad enten det er ens egen eller andres. Der sigtes først og fremmest mod at begrænse rygningen i offentlige transportmidler, under offentlige møder og på hospitaler. Også på de private arbejdspladser kan der selvsagt gøres en stor indsats, og i februar skrev indenrigsministeriet til arbejdsministeren om muligheden af i fællesskab at gøre noget på dette område.

Endelig vil indenrigsministeriet fortsætte og intensivere oplysningsindsatsen om passiv og aktiv rygning. Konkret er det tanken at anmode forebyggelsesrådet om at intensivere sit arbejde på dette felt, fordi man her allerede har indhøstet en lang række værdifulde erfaringer på området.

Derimod tror jeg ikke, det er nogen god idé at nedsætte noget særskilt tobaksskaderåd. Det vil være bedre at drage nytte af de generelle erfaringer, som forebyggelsesrådet allerede er i besiddelse af.

Regeringen kan, som man vil forstå, ikke tilslutte sig de radikales beslutningsforslag. Det skyldes ikke, som jeg allerede har sagt, at regeringen er uenig i hensigten bag forslaget, men derimod, at regeringen finder, at man kan opfylde målene med de midler, som regeringen ønsker anvendt. Det viser efter min opfattelse de resultater, der allerede er opnået.

Taanquist (S):

Socialdemokratiet kan mildest talt tilslutte sig forslaget om sikring af røgfri miljøer. Men vi må med det samme sige, at dette er

[Taanquist]

det mindste skridt, man kan tage imod det, som i dag alle er enige om er vort alvorligste sundhedsproblem.

Skulle jeg endelig kritisere forslaget, må det altså være, fordi det indeholder for lidt. Når forslagsstillerne i bemærkningerne skriver, at de ikke anser det for politisk muligt at komme igennem med et egentligt forslag til værn mod tobaksskader, er det forkert. Kun det radikale venstre stiller sig hindrende i vejen for, at vi i Danmark laver en egentlig lov til værn mod tobaksskader – i lighed med det, man har set i en række andre lande, som forslagsstillerne også henviser til i forslaget.

Jeg skal da heller ikke lægge skjul på, at det er en dyb skuffelse, at forslaget ikke på nogen måde lever op til de henstillinger, der er kommet fra WHO. Også i forhold til problemets størrelse må man sige at det radikale forslag er et meget lille skridt. I publikationen »Danskernes Sundhed« udgivet af indenrigsministeriet laver man det tankeeksperiment, at man, hvis hele befolkningen opførte med tobaksrygning, kunne reducere den samlede cancerdødelighed med ca. en tredjedel, herunder 80–90 pct. af lungekræfttilfældene, og dødeligheden af hjerteblodpropper ville skønmæssigt gå ned med 25 pct. Fra anden side ved vi, at ca. 9.000 danskere hvert år dør for tidligt på grund af tobaksrygning. Så der er al mulig grund til at foretage sig noget.

Men vil det radikale venstre så noget med dette forslag? Det kan man ikke vide, for det siger forslaget ikke rigtig noget om. Jo, punkt 1 og punkt 2 er gode nok, så dem har jeg ingen bemærkninger til; det er småt, men godt. Men hvor langt vil det radikale venstre gå i mærkningen af cigaretpakninger og kravet til tobaksreklamer? Man har ikke i beslutningsforslaget givet noget forslag til, hvordan det skal gøres.

Vi ønsker fra socialdemokratiets side en klar mærkning om, at disse produkter er kræftfremkaldende og på anden måde sundhedsfarlige, og en klar deklaration om, hvilke skadelige stoffer produkterne indeholder.

Men hvad sker der med det radikale venstre, når tobaksindustrien rejser sig i al sin magt og vælde? Ja, så falder det radikale venstre omkuld. Vi ved fra diskussionen om reklameforbud, at det så er de radikale, der er de første til at gå tobaksindustriens ærin-

de. Det er forkert, når det anføres i bemærkningerne, at det ikke er realistisk at indføre et egentligt reklameforbud. Det er realistisk, for andre lande har gjort det, og hvis det radikale venstre vil, er der flertal her i folketinget for det. Vi ved jo også, at kristeligt folkeparti går ind for et reklameforbud.

Bortset fra det vigtige argument, der ligger i det sundhedsskadelige, må det også mane til eftertanke, at der i USA bruges flere penge på reklamer for tobaksvarer end for alle andre produkter tilsammen, inklusive biler.

Men hvad mener forslagsstillerne så med etableringen af et tobaksskaderåd? Vil man virkelig være med til at oprette et tobaksskaderåd med nogen slagkraft og afsætte de nødvendige midler hertil på finansloven – for så er der også flertal for det her i folketinget – eller vil man lade sig besnakke af en indenrigsminister til blot at lade en enkelt medarbejder tage sig af denne sag i forbindelse med andre opgaver i indenrigsministeriet? Mener det radikale venstre noget med, at de passive rygere skal kunne forlade et job uden nogen form for sanktioner, og uden at det opfattes som samarbejdsvanskeligheder – med andre ord: uden at man mister sin dagpengeret – dersom man bevisligt ikke kan tåle tobaksrøg? Hvis jeg bebuder, at socialdemokratiet vil fremsætte et sådant forslag, må vi jo se, hvad der ligger bag det radikale venstres mange ord.

Men vi kan altså tilslutte os forslaget i dets helhed – mindst.

Carl Martin Christensen (KF):

Da det konservative folkepartis ordfører i denne sag, fru Lis Aaltonen, ikke kan være til stede, skal jeg fremkomme med nogle bemærkninger på hendes vegne.

Beslutningsforslaget bekræfter den stigende anerkendelse af de sundhedsmæssige problemer ved passiv rygning. Vi mener, det er meget positivt, at man nu er begyndt at tale om disse ting. Sidste år, da indenrigsministeriet i samarbejde med forebyggelsesrådet og en række private organisationer startede en kampagne om passiv rygning, var der ikke mange, der talte om problemet ved passiv rygning. De mange henvendelser til indenrigsministeriet i forbindelse med den oplysende indsats, som kampagnen om passiv rygning var, viser, at den har haft en klart

[Carl Martin Christensen]

positiv effekt, og den gode mediedækning af kampagnens motto: »Rygning er en privat sag – vis hensyn«, har vist, at oplysning af denne karakter er nyttig og gavnlig.

Forebyggelsesrådet har fået Observa til at lave en undersøgelse af kampagnens foreløbige resultat, og den viser, at der har været en stor og positiv interesse herfor. Undersøgelsen viser også, at der er sket en markant stigning i antallet af kontorer og venteværelser med rygereguleringer og henstillinger, fra ca. en tredjedel ved kampagnens start til ca. halvdelen omkring den 1. januar i år.

Som vi alle ved, indgik indenrigsministeriet først i 1986 en aftale med tobaksindustrien om bl.a. lavere indhold af tjære i cigaretterne, hvorefter alle cigaretpakker og reklamer for fremtiden skal forsynes med en advarsel, der siger, at sundhedsstyrelsen påpeger, at tobaksrygning er sundhedsfarlig. Kampagnen »Rygning er en privat sag – vis hensyn« og den frivillige aftale med tobaksindustrien kan ikke stå alene. Indenrigsministeriet har en lang række initiativer klar for en effektiv indsats imod tobaksrygning, både ens egen og andres.

Det konservative folkeparti har en klar opfattelse af, at vi når længst ad oplysningens og frivillighedens vej, hvilket kampagnen også klart har vist. Vi føler os overbevist om, at »Vis hensyn«-kampagnen giver langt bedre resultater end et forbud; vi ønsker ikke at indføre en forbudsstat.

Vi kan altså ikke støtte beslutningsforslaget, men går ind for en intensivering af oplysningen og dermed af frivilligheden.

Bente Nielsen (V):

Jeg kan i høj grad tilslutte mig formålet i dette beslutningsforslag fra det radikale venstre, nemlig at man skal kunne undgå passiv rygning, hvis man ønsker det. Jeg har da også noteret mig, at det, forslagsstillerne ønsker, er, at der skal være lige ret for rygere og ikke-rygere til selv at bestemme, om de vil ryge eller ej. Dette udgangspunkt er jeg helt enig i; da jeg ikke mener, at vi kommer nogen vegne med forbud eller med forsøg på at begrænse folks ret til at ryge.

Vi kan være uenige om, hvorvidt indenrigsministerens kampagne om passiv rygning har været effektiv nok eller ej, om resultaterne har været gode nok, og om de er kommet

så hurtigt, som vi måske kunne ønske det. Det er dog i den forbindelse værd at bemærke, at der er opnået en del resultater. F.eks. er der sket en stor stigning i antallet af offentlige kontorer og venteværelser med rygeregulering.

Jeg synes også, det er et markant resultat, at det er lykkedes indenrigsministeren at indgå en aftale med tobaksindustrien om at nedsætte tjæreindholdet i cigaretter, og samtidig er der jo også opnået enighed om, at der skal være advarselsdeklarationer både på cigaretpakker og i tobaksreklamer.

Med disse foranstaltninger er det radikale beslutningsforslag jo faktisk blevet overflødig, og jeg må derfor på venstres vegne afvise det. Det skal dog ikke forstås sådan, at vi ikke synes, man skal gå videre på dette område, for det skal man. Derfor må jeg også opfordre indenrigsministeren til sammen med forebyggelsesrådet at følge disse fremskridt og aftaler op. Det kunne måske i første omgang være i form af en opfordring til kommuner, offentlige institutioner og f.eks. vore regionale trafikselskaber om, at også de går aktivt ind i kampagnen. En henvendelse til arbejdsmarkedets parter synes jeg også indenrigsministeren burde overveje.

Vi er kommet et stykke vej, og vi skal arbejde videre med sagen, men jeg mener, at de midler, vi først og fremmest skal tage i anvendelse, er oplysning og frivillige aftaler.

Birthe Hansen (SF):

De radikales forslag kan nok sætte debatten i gang og kan vel også vække modstand hos rygere, men lad det nu være i dag.

Afsnit 3 indeholder efter vor mening helt klare forbedringer i forhold til det eksisterende. Information og oplysning om indhold og virkning er et rimeligt forbrugerkrav, ikke mindst her, hvor det tilsyneladende er skadevirkninger, der kan påvirke sundhedstilstanden hos den enkelte og som følge heraf det samlede sundhedsvæsen.

Den enkelte paknings deklaration og kravet om oplysning i tobaksreklamer om skadevirkninger er vi positive over for.

Etablering af et tobaksskaderåd er vi nok lidt mere forbeholdne over for. Burde sundhedsstyrelsens oplysende arbejde ikke være tilstrækkeligt i den forbindelse?

[Birthe Hansen]

Men tilbage til sikring af røgfri miljøer som værn mod passiv rygning. Vi omgives af lande med mere eller mindre restriktive love vedrørende tobaksrygning, men Sveriges holdning til øget hensyntagen er vel nok den, der er lettest acceptabel hertilands. En sådan hensyntagen synes vi også er vokset herhjemme i de seneste år, idet man helt klart i dag i offentlige transportmidler, f.eks. i tog, har langt flere ikke-rygekupeer end rygekupeer, og samtidig har mange restauranter, f.eks. i varehuse, burgerbarer og lignende steder en helt klar opdeling i ryger- og ikke-rygerområder, så hensyntagen til ikke-rygere er blevet større, men dermed er ikke sagt, at det er godt nok.

En diskussion om, hvad der er mest normal adfærd: ikke-rygning eller rygning, og en diskussion om indgreb i den personlige frihed ønsker vi ikke at gå ind i, men vi ønsker derimod at anlægge en betragtning om, at det enkelte menneske i alle livets forhold har en forpligtelse til at tage hensyn til sine medmennesker, og hvis ikke-rygere her i landet finder, at der ikke tages hensyn nok til dem, er det vores holdning i SF, at det er på tide at tage initiativer som de i forslaget nævnte. Vi vil derfor gå positivt ind i udvalgsarbejdet.

Bente Juncker (CD):

De tanker og intentioner, der gives udtryk for af det radikale venstre i deres forslag, kan man ikke have noget imod. Der er ingen tvivl om, at man skal være opmærksom over for de mulige skadevirkninger af passiv rygning. Det mener jeg faktisk også man er både fra centralt hold og overalt ude omkring i samfundet. Hvad der er sket fra centralt hold, vil jeg ikke begynde at remse op, men henvise til indenrigsministeren, som på fortræffelig vis har beskrevet disse ting.

Når man ser på, hvad der foregår ude omkring, er det værd at mærke sig, at man her er i fuld gang med at indrette sig, så ikke-rygere ikke tvangsindlægges til at finde sig i ophold i røgfylde lokaler i situationer, hvor mennesker mødes, det være sig offentlige kontorer, venteværelser, mødelokaler, offentlige transportmidler osv., og disse ting sker vel at mærke ad frivillighedens vej.

Vi mener i CD, det er værdifuldt, at man kan vise hensyn uden diktat gennem lovgiv-

ning. Sådan som vi bedømmer tendenserne, mener vi, der bør bygges videre ad frivillighedens vej, hvor der fra det offentlige side sørges for oplysning og arbejdes med de ting, som ministeren har skitseret her i dag. Man bør ikke fratage folk en forpligtelse til at være hensynsfulde i deres rygevaner, og derfor mener vi ikke, lovgivning skal tages i anvendelse.

Vi må altså afvise det radikale forslag.

Lenger (VS):

Jeg synes egentlig, at ministeren slap meget let hen over at begrunde sin afvisning af forslaget. Det centrale for ham var vel, at vi ikke kan lovgive os sunde. Det er jeg sådan set enig i, men vi opfatter også primært det radikale venstres forslag som en moralsk håndsækning til ikke-rygere og som et forslag om en lovgivning, som ikke-rygere kan hænge deres hat på, hvis de selv tager til orde, og det synes vi er meget vigtigt. Det nærmer sig det rene hykleri, når fru Bente Juncker nu siger, at hvis man vedtager et forslag som dette, så fratager man folk en forpligtelse til at vise hensyn. Den synes jeg er temmelig langt ude i hampen, havde jeg nær sagt.

Jeg synes, der er god grund til at komplimentere det radikale venstre for dette forslag. Det er altid rart at se private forslag med gode og gennemarbejdede bemærkninger, for de viser, at forslagsstillerne tager deres egne forslag alvorligt, og det er jo en betingelse for, at også vi andre tager dem alvorligt. Selv om forslagets indhold forekommer indlysende, synes jeg, at bemærkningerne til forslaget faktisk er ganske gode, og at man får noget ud af at læse dem. Det er meget sjældent, vi ser så velgennemarbejdede forslag.

Jeg kan meddele, at VS støtter dette forslag, og de indvendinger, vi har, er alle sammen nogle, som vi forestiller os at det radikale venstre vil være enig med os i.

Først forstår jeg ikke helt, hvorfor man bare konstaterer, at det ikke er muligt at komme igennem med et forslag til lov om værn mod tobaksskader – det har hr. Taanquist jo også været inde på i sit indlæg i dag. Jeg synes, vi skulle prøve. Det kunne måske være et tværpolitisk forslag med initiativtagere fra mange, de fleste eller måske alle folke-

[Lønger]

tingets partier, der kunne stå bag sådan et forslag.

Dernæst om forslaget indhold: det radikale venstre foreslår, at der på hver pakning skal være en deklaration om det totale indhold af farlige stoffer. Vi er enige, men vi vil gerne have den tilføjelse med, at der også skal stå på hver pakning i ligefremme vendinger, at det er sundhedsskadeligt at ryge; der kan jo være mennesker, som det ikke siger noget at læse, hvilke stoffer der er i.

Det uafhængige tobaksskaderåd synes vi er en god idé, og selv om der vel principielt ikke er bestemte befolkningsgrupper, som i denne sammenhæng er vigtigere end andre, så vil vi alligevel pege på børnene, som efter vores mening skal have en særstilling, når man diskuterer passiv rygning. De kan ikke eller vil måske ikke protestere, hvis de udsættes for passiv rygning, og i mange sammenhænge får de ordre til at blive, hvor de er, uanset hvor megen passiv rygning de udsættes for. Især børns passive rygning er efter vores mening et meget vigtigt emne at informere om.

I bemærkningerne til punkt 4 siger det radikale venstre, at det vigtigste værn mod passiv rygning er at ændre opfattelsen af, hvad der i denne sammenhæng må opfattes som normalt, og hvad der er et overgreb mod den personlige frihed. På forslaget egne præmisser er dette sikkert rigtigt. Forslagets formål er jo for så vidt ikke at begrænse rygningen, men at forsvare passivrygernes rettigheder, og det er selvfølgelig godt nok, men den samlede aktive rygning er jo heller ikke helt uden betydning for passivrygnings omfang, og derfor vil vi godt pege på nødvendigheden af, at der også gøres en indsats imod aktivrygnings omfang.

Vi tror ikke så meget på de kampanjer, der har været indtil nu, for de har været temmelig upersonlige, og så vanskeligt som det kan være at holde op med at ryge, skal der sættes mere personligt ind med en kampagne; mange rygere har bogstavelig talt brug for, at en eller anden åndeligt holder dem i hånden i den første tid. Det betyder, at der er behov for mere opsøgende arbejde, foredrag i foreninger og på arbejdspladser og let adgang til steder, hvor man kan få støtte og råd og muligvis komme med i nogle grupper sammen med andre, der er i den samme situation; og hvis blot de mennesker, som selv

ønsker at holde og med at ryge, holder op, og eventuelt får hjælp og støtte til at holde op, vil tobaksforbruget falde til en brøkdel af det hidtidige og passivrygningen ligeså, for sandheden er jo, at selv rygere i et meget stort antal ønsker at holde op med at ryge.

Vi kan støtte forslaget, og jeg skal til slut bare oplyse, at vi selvfølgelig også har diskuteret disse ting i VS. Da kom der bl.a. et forslag frem om, at hvis man påtrykte hver eneste cigaretpakning en lille besked om, at 10 pct. af omsætningen går til det radikale venstre, så skulle man nok få begrænset rygningens omfang.

Kofod-Svendsen (KrF):

Mit parti er meget enig i det formål, som det radikale venstre stiller op i dette beslutningsforslag, sådan som det er formuleret under formålsbeskrivelsen på side 2, nemlig primært at sikre et værn mod passiv rygning. Forslaget er altså ikke et forsøg på at begrænse den enkeltes ret til at ryge, men skal tjene til at sikre lige ret for rygere og ikke-rygere til selv at bestemme, om de vil ryge eller ej.

Jeg synes, der er nogle rigtige intentioner i det radikale venstres forslag, og man vil bruge to metoder, dels lovgivning, dels øget oplysning. Hvorvidt balancen mellem øget oplysning og lovgivning er den helt rigtige, kan vi jo vurdere i udvalget, men de intentioner, man har, og det, man vil arbejde henimod, finder vi er rigtigt, og derfor vil vi da gerne se positivt på forslaget under udvalgsarbejdet. Om det lige er de nævnte mekanismer, man skal bruge, vil jeg have lov til at tage forbehold over for og kigge nærmere på, men intentionerne er rigtige, og dem vil vi gerne støtte.

Poulsgaard (FP):

Forbud, forbud, forbud, altid forbud! Hvis vi ser på rygningsudviklingen, kan vi se, at i de senere år er der sket en voldsom ændring henimod, at folk holder op med at ryge. Jeg er selv en af dem. Jeg røg som en skorsten for 4 år siden, og det med, at det er svært at holde op med at ryge, er noget forfærdeligt pladder – det er bare lige at lade være med at tænde cigaretten, så er den der! Jeg havde i hvert fald ingen problemer, selv om jeg var storryger i allerhøjeste grad. Nogle begynder

[Poulsgaard]

måske igen for ikke at blive for tykke. Hvad så med folkesundheden med hensyn til fedme? Så skal vi måske også have et forbud mod tykke mennesker. Det er jo helt givet, at mange af dem, der holder op med at ryge, bliver for tykke. Om man så dør af fedme eller man dør af tobaksskader, kan snart være lige meget, og de stakkels mennesker, der ryger, skal vel også være her, skal de ikke? De bliver jo efterhånden trængt hen i en krog. De, der ikke ryger, har fuldstændig taget føringen. Der skal vel være plads til begge parter. Før i tiden var det ikke-rygere, der ingen plads var til. Nu er det rygere, der ikke er plads til i tog, busser og andre steder.

Det, man kan glæde sig over, er, at unge mennesker har indset, at det er sundhedsfarligt at ryge, og man kan glæde sig over, at der er færre og færre unge, der falder for fristelsen til at ryge. Det synes jeg da er positivt. Men dette med, at man nu skal til at bruge en masse penge på, at det skal stå på pakken Jeg tror ikke, at den danske befolkning består af analfabeter. Jeg tror, den danske befolkning er udmærket klar over, at det er farligt og helbredsskadeligt at ryge, og derfor behøver man ikke at køre en masse oplysning om det.

Jeg vil være ked at det, hvis dette beslutningsforslag bliver vedtaget. Jeg kan ikke lide den tvang, der ligger i det. Lad os da snakke sammen om det som mennesker. Både på møder og andre steder starter man i dag ofte med at vedtage, at der ikke må ryges den første time eller halvanden, og så holder man en rygepause. Men at få det ind i lovsform, så man kan sige, at nu er det lovbestemt, at det skal være sådan, er ikke rimeligt. Der var engang, da de radikale stod for frihedstraditioner. Jeg synes, forslaget her ligger langt fra frihedsbegrebet, selv om jeg i øjeblikket altså tilhører ikke-rygerne og kunne have fordel af det. Jeg ved ikke, hvordan mit parti vil stemme, hvis vi nogen sinde kommer så langt som til en afstemning. Det er klart, at dette må være et forslag, hvor der ikke kræves disciplin i grupperne, men selv om jeg ikke er ryger, vil jeg i hvert fald helt givet stemme imod beslutningsforslaget.

Aase Olesen (RV):

Jeg vil gerne starte med at sige tak for en helt uventet positiv modtagelse af dette forslag.

Jeg må nok sige, at jeg er noget forbløffet over, at jeg er så meget bag efter udviklingen, at jeg kan få skældud for, at dette forslag er alt for beskedent og et meget lille skridt, som socialdemokratiet næsten ikke, kunne jeg forstå på hr. Taanquist, finder det umagen værd at stemme for. Hr. Taanquist ryster på hovedet, og det er da dejligt, for så kan jeg forstå, at der vil være et flertal for en lovgivning til sikring af røgfri miljøer. Det synes jeg er vigtigt at konstatere.

Og så vil jeg sige, at så må hr. Taanquists tale nok overlades til historikerne til belysning af det meget ejendommelige forhold, socialdemokraterne for øjeblikket har til det radikale venstre.

Jeg vil selvfølgelig først og fremmest takke ministeren for alle de positive ord, der blev sagt, men jeg må samtidig sige, at selve ideen med forslaget, nemlig at lovgivning desværre er nødvendig, fik jeg jo ikke tilslutning til fra regeringspartierne side.

Som jeg siger i bemærkningerne til forslaget, finder det radikale venstre, at en egentlig tobakslav ville være et af de allervigtigste sundhedspolitiske initiativer, man overhovedet kunne tage, og det mener vi selvfølgelig, fordi der vel næppe er noget stof, der, isoleret set, i dag koster så mange menneskeliv som tobak. Det kan se lidt mærkeligt ud, at man for øjeblikket er ved at gå helt op i sømmene politisk over asbestfaren og for den sags skyld også AIDS-faren, når man ved, at vi skal tælle mange tusinde døde som direkte konsekvens af tobaksforbruget. Det er der ingen der herfra i dag har sat spørgsmål ved; så kan vi diskutere tallene, men givet er det, at det langt overskrider nogen anden enkeltfaktor som dødsårsag og som årsag til invaliditet. Dertil kommer, at tobak sammen med andre skadelige stoffer virker sådan, at de skadelige virkninger mangedobles. For nu at blive ved asbesten, så mener man, at faren ved asbest og et asbestholdigt miljø er op mod 50 gange så stor ved rygning, som hvis man færdes i et asbestholdigt miljø uden at ryge, og det siger dog noget om proportionsforvrængningerne i disse diskussioner.

Når vi ikke har skønnet, at vi i dag kunne komme igennem med en egentlig tobakslav og med oprettelse af et tobaksskaderåd som

[Aase Olesen]

det første og væsentligste punkt, hænger det sammen med de erfaringer, vi har med den henstillingskampagne, som har været ført her i efteråret.

Jeg må sige, at jeg deler ikke regeringspartiets syn på den virkning, denne kampagne har haft. Det er muligt, at man efterfølgende vil konstatere, at den har været meget stor, men under kampagnen og her umiddelbart efter den må vi da konstatere, at der ikke er sket ret meget. Vi kan stadig væk opleve, som jeg gjorde sidste fredag eftermiddag, at blot fordi man skal tilbringe en time i en flyvemaskine fra Stockholm til København, kan man være tvunget til at sidde på rygerpladser, fordi ikke-rygerpladserne er udsolgt.

Vi har kunnet opleve, at vi under og efter kampagnen i dette hus ikke har kunnet få afholdt et eneste møde, uden at der har været røg til stede. O.k., i nogle udvalg har vi vedtaget ikke at ryge den første time, men det forhindrer ikke folk i at komme ind i udvalgslokalet rygende på cigaretter, piber og sågar cigarer, som derefter placeres i askebægrene, og når vi ved fra undersøgelser, at sidestrømmen, dvs. den røg, der udgår fra tobak, der ikke ryges på, er meget farligere end den, der først har været igennem menneskers lunger, kan man se, at den oplysning, som hr. Poulsgaard slet ikke mente var nødvendig, er højst påkrævet.

Vi ved ikke i Danmark, hvor farligt det er at ryge, for vidste vi det, røg vi ikke så meget. Det er rigtigt, at flertallet i Danmark i dag ikke ryger, men samtidig ved vi, at der sælges flere cigaretter end nogen sinde, og det forklarer måske også, hvorfor det er blevet meget vanskeligere at være passiv ryger. Der er mange flere, der er meget mere afhængige af tobak, og derfor har de meget vanskeligere ved at undvære cigaretterne eller cigaren i den time, et udvalgsmøde tager, eller i den halve time, en flyvetur i indenrigs-flyene tager. Afhængigheden bliver jo større, jo mere man ryger, og jo sværere bliver det at vænne sig af med at ryge: det ved vel alle, der har forsøgt det. Jeg kender læger, der hævder, at det er endnu sværere at afvænne en ryger, end det er at afvænne en alkoholist.

Det er altså baggrunden for, at vi har villet gå dette første skridt, som i og for sig ikke tager stilling til det meget skadelige stof, der hedder nikotin, og hvad der ellers er af skadelige stoffer i tobakken, men alene sigter

på at værne os, der ikke ønsker at ryge ufrivilligt. Det er vel nødvendigt at afgrænse det sådan, at det alene gælder ufrivillig passiv rygning. De mennesker, der har lyst til at sige: o.k., ryg bare, selv om jeg ikke selv ryger, har vi jo ikke noget ønske om at værne eller lave forbud af hensyn til. Det er alene mennesker, som er ufrivilligt passivt rygende, vi ønsker at beskytte, og dér mener vi altså ikke – og det gør vi ud fra talrige erfaringer ikke bare her, men også alle andre steder – at henstillinger er nok.

Den rosenrøde beskrivelse, vi fik af de nye tilstande efter kampagnen, må jeg nok sige at en hel del mennesker vil have meget svært ved at genkende i virkeligheden. Jeg har min post fuld af breve fra folk, der dagligt lider på møder og i transportmidler. Der er mennesker i Danmark, som må tage deres afsked, fordi de ikke kan holde ud at sidde på deres arbejdsplads, fordi de ikke kan klare tobaksrøgen, og der er folk, som ikke tør melde sig syge af den grund, som ikke tør sige, at det var på grund af tobaksrøg, af skræk for, at man så får besvær med ansættelse eller med dagpenge på det område. Jeg må derfor sige, at virkelighedens Danmark svarer ikke helt til nogle af de beskrivelser, vi fik her, og det har været årsagen til, at vi har koncentreret os om netop den passive rygning.

Jeg vil så vende tilbage til socialdemokratiets meget ejendommelige tale.

Det radikale venstre stiller sig sandelig ikke i vejen for en lovgivning af rent sundhedspolitisk karakter med henblik på at begrænse det samlede tobaksforbrug. Så skal vi jo vedtage et beslutningsforslag, der svarer til det, vi har fremsat om en samlet alkoholpolitik i Danmark, og det vil vi meget gerne, men lad os nu begynde med dette her, og lad os så fremsætte det andet forslag i næste samling.

Jeg mener helt alvorligt, at vi skal nedsætte et tobaksskaderåd med det særlige formål at interessere sig for tobaksskader. Jeg mener ikke, at forebyggelsesrådet har tilstrækkelige midler til det. Det kan være, at det skal ligge under forebyggelsesrådet, det har vi ikke taget stilling til, og finansieringen af det kan jo udmærket foregå gennem de afgifter, som vi også har foreslået i bemærkningerne til forslaget; men det skal selvfølgelig indgå i et egentligt tobaksforslag. Og hvis socialdemokratiet fremsætter forslag om sikring af dag-

[Aase Olesen]

pengeretten, kan man i hvert fald være sikker på det radikale venstres tilslutning.

Jeg har kommenteret ministerens og regeringspartierne tilslutning til dette og deres berømmelse af kampagnens resultater. Jeg deler jo udvalg, herunder skatteudvalg, med fru Bente Nielsen, så hun ved noget om, at selv om der kommer utallige henstillinger i det udvalg, så hjælper henstillinger altså ikke, så om ikke andet er vi nok nødt til at lave en lov for folketingets arbejdsmiljø i hvert fald.

Jeg er glad for tilslutningen fra fru Birthe Hansen fra SF. Betæneligheden ved tobaksskaderådet kender jeg godt, men jeg mener også, at det ikke er det vigtigste i dette forslag om passiv rygning. Hvis vi kan starte med at gennemføre en sikring af røgfri miljøer, kommer vi nok igennem med det andet via anden lovgivning.

Min taletid tillader desværre ikke, at jeg går ind på de øvrige ordføreres indlæg, men dem kan vi så vende tilbage til under udvalgsarbejdet.

Indenrigsministeren (Enggaard):

En stor del af debatten har jo været en diskussion partierne imellem, og det forstår jeg meget vel. Jeg forstår også godt de betragtninger, som ordføreren for forslagsstillerne, fru Aase Olesen, gjorde gældende i anledning af, at debatten vel også bar præg af tidens relationer mellem partierne.

Der var flere ordførere, som opfordrede mig til at følge de initiativer op, som jeg redegjorde for, og det er klart, at det er jeg meget parat til. Der skal i det hele taget ikke være nogen tvivl om, at også jeg som bekendt ikke-ryger har megen forståelse for de synspunkter, som ligger bag en række af de henstillinger og appeller, som kom fra ordførernes side.

Jeg har fulgt denne sag gennem årene og kan også bekræfte, at det da var en besværlig sag her i folketinget, inden vi nåede så langt, at et antal af telefonboksene kunne markeres som ikke-rygerbokse – for så vidt et lille symptom, kunne man sige, på det problem, vi taler om her, men vel alligevel betegnende for, at det er vigtigt, at man viser det hensyn over for en del mennesker, at man kan give dem de omgivelser, som i hvert fald ikke direkte generer.

Man kunne så i øvrigt ud fra de varme bemærkninger, som lød fra de radikale, fra SF, fra VS og fra socialdemokratiet, næsten få det indtryk, at der ikke var rygere i de partier, at der ikke var partiledere, som ryger kraftigt og gerne, og som vel i praksis ikke altid er noget godt eksempel for de synspunkter, som der her blev advokeret så stærkt for. Men her gælder vel det samme som for den præst, der en dag i en stærk prædiken til menigheden pludselig måtte standse op og erklære, at menigheden skulle gøre, som han sagde, og ikke, som han gjorde.

Jeg har mellem mange andre ting hæftet mig ved, at der helt klart blandt den unge generation, altså blandt skoleelever og andre unge mennesker, er en helt anden holdning til tobaksrygning end den, vi lidt ældre husker fra vores egen ungdom. Jeg tror, der er ved at ske et gennembrud for en ny opfattelse, som vil brede sig, og jeg tror, vi i det hele taget har en langt bedre baggrund for at vinde forståelse for disse tanker, end tilfældet har været før. Det er selvfølgelig også noget af baggrunden for, at jeg har så stor tiltro til, at oplysning og påvirkning i øvrigt vil have en stor virkning. Jeg tror, at bølgen er vendt, og er med på det formål, som også fru Aase Olesens forslag er udtryk for.

Det eksempel, fru Aase Olesen kom med i forbindelse med diskussionen om andre risici – for tiden asbestrisikoen, som ingen skal undervurdere eller forklejnne – indebærer i virkeligheden samtidig påpegnings af, at en sammenblanding af forskellige risici – i dette tilfælde asbest og tobak, men man kunne også sige tobak i forbindelse med alkohol eller en kombination af asbest og tobak og alkohol, for nu at tage den allerværste kombination, man kan oplede – også kunne være en ganske god anledning til at påpege tobaksrygningens farer.

Jeg havde forleden dag besøg af en delegation af skoleelever, som ønskede at drøfte asbestproblemet med mig, hvad jeg selvfølgelig gerne gjorde, men jeg tog samtidig anledning til at påpege, at det var en lige så stor opgave for skoleelevernes organisationer blandt eleverne at agitere imod tobaksrygning, netop da man påpeger asbestfaren – og kombinationen kunne jo så være en meget god anledning til at tage fat på tobaksfaren – og også påpege det ønskelige i, at lærere og

[Indenrigsministeren]

andre, som står som vejledere for den unge generation, viser et godt eksempel også i denne henseende.

Jeg har noteret mig, at der har været forskellige varianter i holdningerne fra ordførernes side med hensyn til ingredienserne i forslaget.

Det, som fru Aase Olesen bl.a. var inde på, nemlig at man formentlig med fordel kunne have aktiviteter i tilknytning til forebyggelsesrådet, kan jeg være meget enig i. Jeg kan i øvrigt oplyse, at der netop i den regie foregår vurderinger af, hvordan det forholder sig med den samfundsøkonomiske side af tobakkens virkninger, og derfor vil jeg meget anbefale, at man bruger de erfaringer og den gode ramme, som i virkeligheden her findes, for at man kan få noget konstruktivt ud af det.

Jeg er på sædvanlig måde meget parat, i det omfang et folketingsudvalg – hvis forslaget bliver henvist til et sådant – måtte have ønske om yderligere oplysninger i tilknytning til forslagets bestemmelser.

Taanquist (S):

Jeg kan ikke forstå, at fru Aase Olesen kan være i tvivl om, at jeg gav fuld tilslutning til forslaget. Det gjorde jeg helt uforbeholdent. Jeg gav endda tilsagn om, at skulle det radikale venstre ønske det, ville vi også være med til at gå videre, men det er op til det radikale venstre, der jo er med til at danne flertallet i denne sag, der er en betingelse for at få flertal i denne sag. Det er op til fru Aase Olesen at sige til, så er vi parate, og vi ønsker – det har jeg ikke lagt skjul på – at gå længere, end det radikale venstre gør ifølge beslutningsforslaget, for det er rigtigt, som fru Aase Olesen siger, at dette er det allervigtigste initiativ på det sundhedsmæssige område; det kan der overhovedet ikke være nogen tvivl om.

Med hensyn til en præcisering af tingene i beslutningsforslaget, så lad mig lige gentage: punkt 1 og 2 er vi fuldstændig enige i, det er der ikke nogen tvivl om, men når jeg så begynder at præcisere de øvrige punkter – 3 og 4 må det være – kan jeg ikke rigtig finde ud af det. Vil fru Aase Olesen et tobaksskaderåd, eller vil fru Aase Olesen ikke et tobaksskaderåd? Det kommer jeg da i tvivl om nu på grundlag af det, som blev sagt i anden

omgang. Vi ønsker et tobaksskaderåd, og vi vil være med til at afsætte de nødvendige penge til et tobaksskaderåd, det er der ingen tvivl om. Vil fru Aase Olesen også det?

Vi fik slet ikke noget svar på det, som også hr. Lenger var inde på, med mærkningen af tobaksprodukterne, men det var muligvis på grund af tidnød. Det kan vi så se. Vi ønsker en mærkning af tobaksprodukterne. Gør det radikale venstre også det?

Aase Olesen (RV):

Først en ekstra tak til ministeren for den sidste tale. Jeg tror, vi kan få et meget udmærket udvalgsarbejde. Jeg kan i hvert fald sige, at meget af det materiale, jeg har samlet, skal blive tilsendt udvalget. Jeg har lovgivning fra andre lande, og vi har også udmærkede eksempler på, hvilke advarsler man kan forsyne tobakspakninger med osv., så jeg tror egentlig, at vi kan få et ganske udmærket og positivt udvalgsarbejde ud af dette her.

Så vil jeg sige til hr. Taanquist, at det radikale venstre har ét princip i hvert fald, og det er, at vi altid stemmer for vore egne forslag. Derfor mener vi naturligvis, hvad vi har foreslået, og vi er selvfølgelig også parate til at anvise, hvor der skal komme penge fra, det behøver hr. Taanquist slet; slet ikke at være i tvivl om.

Men det kan da give mig anledning til at spørge – hvad jeg ikke nåede i første omgang – hvad hr. Taanquist mente, da han i sit første indlæg sagde, at når tobaksindustrien vil gøre indsigelse, falder det radikale venstre fra. Hvor overhovedet i den politiske historie har hr. Taanquist set noget sådant? Det var en meget ejendommelig udtalelse, når man samtidig står med et forslag i hånden fra et parti, der, som hr. Taanquist meget rigtigt gør opmærksom på, har mulighed for at få ting igennem. Derfor vil jeg da godt spørge: hvad var det for en mærkelig bemærkning?

Så vil jeg godt sige til hr. Poulsgaard – selv om han vist har forladt lokalet – at det, han gav udtryk for, jo er noget, som en del mennesker vil sige: de stakkels mennesker, der ryger, skal jo også være her. Ja, det skal de. Vi, der foreslår dette – og der er både rygere og ikke-rygere blandt forslagsstillerne – ønsker naturligvis ikke på nogen måde at udelukke rygere hverken fra folketinget, fra

[Aase Olesen]

andre arbejdspladser eller fra offentlige transportmidler, overhovedet ikke. Naturligvis skal rygere være her, hvis det kan ske, uden at de generer andre mennesker.

Og når man siger, at vi har gjort vold på vores frihedstradition, har jeg prøvet at forklare i bemærkningerne, at vi opfatter dette med frihed som frihed til at gøre, hvad man har lyst til, så længe man ikke skader andre mennesker. Det burde vel egentlig også være holdningen hos fremskridtspartiet og andre, som mener, at dette er et indgreb i den personlige frihed. Det er det naturligvis på samme måde som reglen om højrekørsel og reglen om tvangsmæssig brug af sikkerhedsseler osv. osv. Man kan skade andre vældig meget, hvis man kører i venstre side af vejen, når alle andre kører i højre. Man skader faktisk os, der ikke ryger, utrolig meget ved at ryge, når vi er til stede. Det er jo ikke frivilligt, om man trækker vejret. Alt muligt andet kan man lade være med, og selv om folk kan genere andre ved at drikke meget og opføre sig som fulde, så er der intet, der generer andre mennesker så meget som det at forurene det, vi alle sammen hvert sekund af vort liv skal have indendørs, nemlig indåndingsluften. Der er ikke nogen, der ønsker på nogen måde at genere rygere; de må ryge og ødelægge deres helbred, lige så meget de vil, bare de kan gøre det uden at genere andre mennesker. Det betyder i praksis, at hvor der er mulighed for at dele lokaler op, må man indrette rygelokaler. Hvor der ikke er mulighed for det, må man undlade at ryge. Det er det, der ligger i forslaget.

(Kort bemærkning).

Taanquist (S):

Det er egentlig synd, hvis vi skal stå og polemisere om ting, vi i grunden er enige om. Men hvis fru Aase Olesen gerne vil have et svar, har jeg for en ordens skyld kigget tilbage i folketingets forhandlinger fra dengang, da vi behandlede forslaget om forbud mod reklamer. Der sagde det radikale venstre slet ingenting, og det kan jeg godt nok ikke forstå. Men jeg er helt sikker på, at fru Aase Olesen i hvert fald ikke vil give tilsagn om at medvirke til det forbud mod reklamer, som indgår som et led i de anbefalinger, vi har fået i den her anledning om, at en lov

om tobaksskader også bør indeholde et forbud mod tobaksreklamer. Nu vil jeg ikke foreslå det, for jeg ved, det ikke er realistisk at gøre det her. Fru Aase Olesen kan have ret i, at det ikke er realistisk, men det afhænger altså af det radikale venstre, og det er et spørgsmål om at tækkes tobaksindustrien.

(Kort bemærkning).

Aase Olesen (RV):

Nej, det er ikke et spørgsmål om at tækkes tobaksindustrien, men et spørgsmål om at være realistisk. Vi tror ikke på, at man kan overholde et egentligt forbud mod reklamer i den trykte presse. Men vi kan forlange, at reklamerne holder en vis etisk standard, man kan stramme kodeksen, og man kan forlange oplysning og deklARATIONER. Vi går imod reklamer i TV for så vidt angår tobak og alkohol. Det er der ikke nogen som helst tvivl om. Men det viser sig, at hvor man har forbud, omgår man det på mange forskellige måder. Det har ikke noget at gøre med at tækkes tobaksindustrien. Vi tror ikke på, at man kan begrænse reklamerne på hæderlig vis.

(Kort bemærkning).

Taanquist (S):

De gode rådgivere, vi har i denne sag, er dog enige om, at et forbud mod reklamer er et nødvendigt led i en tobaksskadelov, og man kan altså administrere det i andre lande; hvorfor kan man så ikke også i Danmark?

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

Fjerde næstformand (Ole Vig Jensen):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til kommunaludvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

4) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 97:

Forslag til folketingsbeslutning om handicapvenlig indretning af Christiansborg.

Af Tinning (VS) m.fl.

(Fremsat 11/2 86).

Forslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Boligministeren (Thor Pedersen):

Det fremgår af bemærkningerne, at det foreliggende forslag skal være med til at sikre, at planerne om indretning af særlige faciliteter for handicappede i løbet af sommeren 1986 ikke indskrænker sig til indretning af et par handicaptolletter, men at der sker en gennemgribende handicapvenlig indretning af folketingsbygningen. Jeg finder, at forslaget er meget velment og helt klart har et rigtigt sigte.

Det skal ikke være nogen hemmelighed, at boligministeriet allerede i sommeren 1985 gik aktivt ind i forhandlinger med folketingets præsidium og bolig-, motor- og hjælpemiddeludvalget, der er den officielle organisation på området, om forslag til forbedring af mulighederne for handicappedes færden på Christiansborg. Jeg kan oplyse, at vi har haft det bedste samarbejde med bolig-, motor- og hjælpemiddeludvalget og er blevet enige om en plan for en handicapvenlig indretning af Christiansborg.

Jeg skal bl.a. nævne, at der vil blive udført udvendige rampeforbindelser fra invalideparkeringspladser til handicapindgangen. Ved indgangen vil der blive etableret klokke eller servolink med forbindelse til vagtstuen, hvorfra handicappede vil blive ledsaget til bestemmelsesstedet. Der anskaffes kørestole til brug for dårligt gående, og med elevatorer vil der være forbindelse til en reserveret loge i folketingssalen.

Endvidere vil der blive etableret to handicaptolletter på forskellige etager samt opsat diverse gelændere m.v.

Det væsentlige er, at arbejderne vil blive afsluttet inden folketingets åbning i oktober 1986 og skulle tilgodeses de ønsker, som bolig-, motor- og hjælpemiddeludvalget har haft for at lette handicappedes adgang til

folketinget. Jeg vil gerne præcisere, at jeg ønsker, at samarbejdet med bolig-, motor- og hjælpemiddeludvalget videreføres, så vi løbende kan imødekomme de handicappedes ønsker.

Det er således meget positivt, at jeg kan afvise beslutningsforslaget som overflødigt.

Svend Andersen (S):

Jeg vil først sige, at man måske kan undre sig over, at dette beslutningsforslag er fremsat. Det er jo ikke normalt, at vi her i folketinget diskuterer indretning af en bestemt bygning. Men lad mig så sige om intentionerne i det, at vi selvfølgelig er positive over for det, der ligger i forslaget.

Vi forventer da, at man ved denne bygnings indretning som ethvert andet sted efterlever de henstillinger og retningslinjer, der er udstedt af de enkelte styrelser. Derfor forventer vi selvfølgelig, således som det også fremgår af boligministerens redegørelse her, at der bliver taget hensyn hertil.

Men hvis forslaget skal forstås som en yderligere understregning og en opfordring til præsidiet eller til udvalget for forretningsordenen, som måske skal behandle forslaget, deltager vi selvfølgelig gerne i opfordringen, og vi forventer, at vi får et positivt resultat ud af det.

Birgit Fogh-Andersen (KF):

Vi er naturligvis også meget positive over for, at folketinget nu skal gøres mere handicapvenligt. Vi betragter dette beslutningsforslag som en form for efferationalisering, for der er jo allerede en hel masse i gang.

Jeg synes samtidig, det er godt at vide, at ingen personer med handicap – det være sig gangbesværede eller kørestolsbrugere – nogen sinde er gået forgæves, når man har ønsket et besøg i folketinget. Vi har en række meget hjælpsomme folketingsbetjente, som altid har stået parat. Men vi finder det ret og rimeligt, at der nu sker nogle forbedringer inden for området.

Jeg synes også, det er rart, at der er sket en virkelig holdningsændring i samfundet over for vore handicappede. Man kan sige, at det er for tidligt at læne sig tilbage i stolen og sige, at vi er færdige, for der er vel et stykke vej igen, inden vi kan sige, at handicappede har de samme muligheder som vi,